

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul post

SUMAR

Indreptarea legilor. — Micul parchet de Mihail A. Beștelei, președinte la Curtea de apel din Galați.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II.* — Ministerul public cu Herman Weis și alții, *Curtea de apel din Galați, secțiunea I:* Heiman Weiss și altul cu Ministerul public.

Tribunalul județului Mușcel: Niță Broșteanu cu Em. Antonescu.

D-l M. Beșteleiu, președintele secțiunii II a Curții din Galați, ne trimite articolul ce publicăm aci, conținând câteva observațiuni judicioase de domeniul legislațiunii.

Cititorii *Dreptului* vor citi acest articol cu interesul ce-i atribuie lunga experiență judecătorească și erudiția distinsului magistrat.

Indreptarea legilor. — Micul Parchet

Fac parte dintre magistrații cari totdeauna și-au făcut o datorie de a aduce la cunoștința ministrului justiției viciile de procedură sau de legislațiune pe cari le-au semnalat în practica judecătorească.

Așa, încă dela 1886, ca procuror la Curtea de apel din București, atrăgeam atențiunea asupra formalităților celor grele, ce prevedea codicele civil pentru contractarea căsătoriei și constatam că aceasta era una din cauzele înmulțirii concubinatelor și a copiilor naturali¹⁾.

1) Discursul de deschidere a anului judecătorec 1886—1887, publicat în «Dreptul» No. 59 din 4 Septembrie 1886 și în «Monitorul Oficial» No. 128 din acel an.

D-l Eugeniu Stătescu, care era atunci ministru al justiției, deși recunoaștea răul, mi spunea însă, că aceasta nu se poate îndrepta decât odată cu revizuirea întregului codice civil, și de aceea susținea înființarea unei comisii permanente de legislațiune.

Mai în urmă, în 1897, reușisem să conving pe d-l Al. Djuvara, ministrul justiției, că această modificare a formalităților se putea face fără revizuirea întregului codice civil și d-sa pregătise un proiect de lege în privința aceasta. Inșă, d-l G. Mârzescu, profesorul dela facultatea de drept, printr'un articol publicat în *Drapelul* No. 111, din 25 Septembrie acel an, sub titlul *Aquila non capit muscas*, a luat în zellemea intențiunea junelui ministru, de a modifica *prin bucăți și cu bucata*, materii din codicele nostru civil. Și atunci printr'un articol, publicat *Dreptul* No. 58, din 24 Septembrie 1898, am răspuns d-lui Mârzescu, și am stabilit cum se poate face aceste modificări fără a aștepta revizuirea întregului codice civil.

Am mai revenit apoi asupra aceleiași chestiuni printr'un articol publicat în *Dreptul* No. 83 din 18 Decembrie 1901.

În fine, în anul 1905, venind ministru la justiție d-l Alexandru Bădărău, și perzistând în ideia ce urmăream, ca un al doilea Scipione, cu *delendam esse Carthaginem*, mă prezintai înaintea d-sale, cu raportul prin care-i arătam ce făcusem până atunci în această privință și ce măsuri de îndreptare se putea lua. D-l Bădărău, cu amabilitatea-i cunoscută, mă

invită să citească întregul raport ²⁾ și apoi, mulțumindu-mă, îmi spuse că am foarte mare dreptate asupra observațiilor mele și că se va ocupa cu dinadinsul de această chestiune. În adevăr, chiar în sesiunea următoare se votă și sancționează legea din 15 Martie 1906, prin care se modifică formalitățile căsătoriei.

Cu câtă satisfacțiune am constatat rezultatul acestor înlesniri aduse la întocmirea căsătoriei, când am văzut că imediat, chiar în anul acela căsătoriile începură a se contracta la mai toate primăriile din țară și câte mai multe de odată, și cum statistica ce o urmăream în fiecare an, constată că numărul căsătoriilor legitime se înmulțește într'un mod simțitor și numărul concubinatelor și al copiilor naturali descrește din an în an.

D. Ioan Lahovari, care și d-sa a luptat mult în această privință, într'un studiu decurând publicat în ziarul *La Politique*, constată creșterea în ultimii ani a populației țării și eu cred că acest fenomen se poate atribui și înmulțirii căsătoriilor legitime, căci știut este că nativitatea este mai abundentă în căsătoriile legitime decât în concubinate, și că copiii născuți afară din căsătorie mor într'o proporție mult mai mare, decât cei din părinți căsătoriți ³⁾.

* * *

— Un alt rău asupra căruia am atras atențiunea celor în drept eră lipsa de exemplaritate și de eficacitate a pedepselor și procedura lentă și anevoioasă ce se urmează cu constatarea, pedepsirea delictelor și executarea lor,

Iacă ce ziceam încă din anul 1906 ⁴⁾:

«Atât celor prinși în flagrant-delict, cât și celor contra cărora se reclamă mai târziu, li se încheie un proces-verbal, care este înaintat de poliție sau autoritatea comunală parchetului și acesta le repartizează spre judecată, judecătoriilor de ocoale respective. Contravenienții totdeauna sunt lăsați liberi, rămânând a fi citați în urmă. Unii dispar imediat din localitate, alții fiind citați peste o lună sau două, când

2) Raport publicat în «Dreptul» No. 46 din 12 Iunie 1905, pag. 369.

3) D. dr. Felix, fostul medic șef al comunei București constată aceasta prin raportul său general pe anul 1885.

4) Vezi: *Câteva propuneri pentru exemplaritatea și eficacitatea pedepselor*— comunicare făcută la Asociațiunea română pentru înaintarea și răspândirea științelor, 1906, tipografia «Gutenberg». Publicată și în *Curierul Judiciar* No. 62 din 1 Octombrie 1906, pag. 493.

le vine rândul în condică, nu se înfățișează, fac opoziție, apel și tocmai peste 5—6 luni se văd condamnați definitiv la o amendă, și după 5—6 luni executați să o plătească. Reclamantul este și el citat și străgănit până în cel din urmă, se lipsește de orice pretențiune și nu se mai duce la judecată. Condamnațiunea la amendă este ineficace, și cu ocaziunea inspecțiunilor ce am făcut la judecătoriile de ocoale, am constatat că mai toate amenziile în astfel de cazuri rămân neîncasate, căci mai toți contravenienții, cari cea mai mare parte erau oameni fără căpătâi, nu s'au mai putut găsi, dispărând din comună și uni din ei schimbându-și chiar numele.

«Dacă trecem la delict, acelaș lucru. Prinzi hoțul, prinzi pe cel care ți-a violat domiciliul, ți-a spart giumurile, ți-a stricat soneria, 'l dai pe mâna gardiștilor, dacă ai norocul să găsești vreunul. Delicentul este dus la poliție, sau la primărie, i se încheie proces-verbal, care este înaintat parchetului și aci afacerea părându-se de mică importanță, procurorul nu mai sezisează pe judecătorul de instrucție, ci o trimite direct la tribunal, iar pe individ îl pune în libertate, neputând da contra lui un mandat de arestare și lăsându-l să se întoarcă îndată acasă, să-ți rădă în față, să reînceapă din nou faptele rele și să îndemne și pe alții cari, nevăzând o pedeapsă grabnică și exemplară se dedau și ei la aceleași fapte. Căci, în adevăr, tribunalele, cari sunt foarte împovărate, sorocesc afacerile peste 6—7 luni, dacă nu un an. La prima înfățișare delicentul nu se înfățișează și este condamnat în lipsă, face opoziție, invoacă martori; aceștia nu vin, se condamnă la amendă, nu vin, se dă mandat de aducere contra martorilor; în fine se cercetează cauza. Reclamantul care a venit până acum regulat la toate înfățișerile, reușește să vadă după un an sau două că delicentul a fost condamnat de tribunal. Dar inculpatul face apel la Curte. Alte termene, alte străgăniri, opoziție, cereri de noi martori, pe cari Curtea, în interesul apărării, mai totdeauna îi admite și, în fine, după o mulțime de amânări, dacă reclamantul o avut răbdare și mijloacele materiale de a urmări pricina se alege cu 20, 30 lei cheltueli de judecată, sau despăgubiri civile pe cari și pe aceia nu are mai adesea de unde să-i iea, delicentul fiind dispărut, plecat în alt județ sau insolvabil».

Ca mijloc de îndreptare contra acestor rele constatate propuneam înființarea așa zisului *micul par-*

chet, cum există în Franța în puterea legii din 20 Mai 1863.

Propunerea mea, însă, a rămas nebagată în seamă până ce d-l Mihail G. Cantacuzino, actualul ministru al justiției, căruia am avut onoarea să-i supun la cunoștință lucrarea mea, a propus, s'a votat și sancționat legea relativă la instrucțiunea și judecarea în fața instanțelor corecționale a flagrantelor delict.

Am urmărit desbaterile urmate în Corpurile legiuitoare cu ocaziunea votării acestei legi și am văzut obiecțiunile ce s'au adus de d-ni Mișu Ferichide fostul ministru al justiției, Lascar Antoniu și alții.

Atât acești domni, cât și d-l I. Tanoviceanu, eminentul profesor de drept penal, care este contra înființării micului parchet ⁵⁾, sunt preocupați mai mult de influența ce luptele politice ar avea asupra magistraților și pericolul de a se atentă la libertatea individuală. Să sperăm însă că magistrații noștri vor fi totdeauna pătrunși de înalta misiune ce au și nu se vor lăsa să fie influențați de nimeni de cât de conștiința lor.

După părerea mea, această reformă este venită la timp și va produce bune rezultate.

Nu înțelegem însă, de ce legiuitorul a prescris ca legea aceasta să fie aplicată numai în orașele reședințe de județ și în gările, porturile și bălciurile fiind de acele orașe, când ar fi putut fi aplicată foarte bine în toată țara, dacă s'ar fi investit judecătorii de ocoale cu atribuțiunile acordate procurorului prin această lege, căci și astăzi prin art. 54, din legea judecătorilor de ocoale, acești magistrați sunt investiți cu niște asemenea atribuțiuni, și adesea ori judecătorii de ocoale, cari sunt inamovibili și pot fi înaintați pe loc până la gradul de președinți de tribunal, prezintă mai multă garanție de independență și experiență decât procurorii de județ și substituții lor.

Inconvenientul invocat în expunerea de motive că : „ar fi fost în tot cazul vexatorii pentru delicenți și mai ales pentru martori ca, după ce au fost înaintați șefului parchetului la reședința județului să fie retri-

miși la judecătoria de ocol căreia conform competenței, s'ar fi cuvenit judecarea afacerii, etc.“, ar fi fost evitat dacă, după cum am spus mai sus, s'ar fi investit în localitățile nereședințe de tribunal, judecătorul de ocol cu atribuțiunile procurorului, în cazuri de flagrant delict.

Numai astfel am putea ajunge la respectul persoanei și al proprietății în toată țara și am face ca pedepsele să fie exemplare și eficace când contravenienții și delicenții ar fi aduși — *obtorlor collo*, înaintea magistratului să-și ia îndată pedeapsa faptului lor ⁶⁾.

* * *

— Mai sunt multe alte îndreptări ce s'ar putea aduce legilor noastre, cum ar fi cercetarea paternității, oprită de art. 307 din codul nostru civil și legiferată cum s'a făcut în Franța prin legea din 23 Ianuarie 1912 ⁷⁾ — dreptul de moștenire al bărbatului, când se află în concurență cu descendenții sau alte rude ale soției, asupra cărei chestiuni se făcuse mai anii trecuți o propunere de d-l Tache Ionescu, în Camera deputaților; — tutela și administrarea averii minorilor și altele, dar toate aceste reforme nu se pot face de un ministru al justiției și să fie apoi modificate de ministrul ce-i va succede, ci numai după studii serioase și cercetări amănunțite, căci slavă Domnului, astăzi avem în țara noastră destui eminenti jurisconșulți.

Nu pot termina mai bine această expunere, decât reproducând cele ce ziceam ca procuror la Curtea de apel din București, acum 24 de ani, cu ocaziunea deschiderei anului judecătoresc din acel an ⁸⁾ :

„Credința mea, însă, domnilor magistrați, după cum ziceam și acum trei ani ⁹⁾, este că numai când se va înființa Comisiunea permanentă pentru studiarea și elaborarea proiectelor de legi, prevăzută de art. 130 din Constituțiunea noastră, numai atunci se va putea face o salutară reformă a întregii noastre legislațiuni”.

Mihail A. Beștelei

Președinte la Curtea de apel din Galați

7) Promulgată în *Monitorul Oficial* francez din 16 Noembrie 1912.

8) Publicat în broșura citată mai sus, pag. 65 și în *Dreptul* No. 51 din 3 Septembrie 1889.

9) În discursul ținut înaintea aceleiași Curți, în aceeași calitate în anul 1885, publicat în aceiași broșură, pag. 17 și în *Dreptul* No. 59 din 4 Septembrie 1885.

5) I. Tanoviceanu : *curs de procedură penală română*. București 1913, pag. 225.

6) Vezi cele ce ziceam în această privință în conferința ținută, ca președinte al ateneului din Galați publicată în broșura : «Câteva propuneri pentru exemplaritatea și eficacitatea pedepselor», pag. 113.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 8 Octombrie 1912

Președintele d-lui I. Duca, consilier

Ministerul public cu Herman Weiss și alții

FALIMENT. — INFRAȚIUNI CONEXE. — ELEMENTE DE CULPABILITATE. — CHEȘTIE DE FAPT. — ART. 3 ȘI 7 COD. COMERCIAL.

Pentru a fi declarat în stare de faliment și a fi culpabil de infracțiunile conexe unei stări de faliment, nu este de ajuns ca cineva să fi făcut în mod accidental oarecare fapte de comerț, ci trebuie să fie comerciant de profesiune.

Cestiunea de a se ști dacă o persoană care a fost declarată în stare de faliment avea sau nu comerțul ca profesiune a sa obișnuită ori numai în mod izolat a făcut un fapt de comerț, este o chestiune de fapt asupra căreia judecătorii fondului sunt suverani.

No. 2492. — Respins recursul făcut de d-l procuror-general al Curței de apel din Galați în contra deciziei acelei Curți No. 281 din 1912.

S'a ascultat d-l avocat P. Sadoveanu, în combaterea motivelor de casare; d-l procuror M. Vidrașcu în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea art. 3 al. 1, codul comercial și exces de putere.

«In adevăr, conform art. 3 al. 1 codul comercial, cumpărările de mărfuri spre a fi revândute după ce vor fi lucrate, sunt considerate ca fapte de comerț. Or, Curtea de apel din Galați constatănd în fapt că inculpatul Herman Weiss, după cum singur spune la interogator, după ce a practicat meseria de croitor timp de 14 ani, în ultimul timp, dela Ianuarie 1910 până la Octombrie 1910, adică în curs de aproape 9 luni a făcut mai multe comande de marfă dela casele Solomonovici și Goldenberg din Iași, la cel dintâi pentru suma de lei 3000 ; iar la cel de al doilea pentru 1000 lei, emițând polițe, pe care o parte le-a achitat ; iar parte în valoare de 1030 lei, i-au fost protestate, totuși achită pe iculpat, pe motiv că acesta nu poate fi considerat ca comerciant, prin faptul că nu în mod obișnuit, ci numai izolat a făcut acele comande, profesiunea sa obișnuită fiind aceea de croitor. Această interpretare dată de Curte, pe lângă că violează dispozițiunile art. 3 și 7 din codul de comerț, dar ea constituie și un adevărat exces de putere, prin diferența arbitrară ce face întreaga numita profesiune obișnuită sau izolată de comerciant a inculpatului. Este adevărat că inculpatul Herman Weiss, a avut timp de 14 ani profesiunea obișnuită de croitor meseriaș lucrând haine cu stofele aduse de clienți. E stabilit însă în mod cert, și însuși inculpatul recunoaște, că începând

dela 1 Ianuarie 1910 și continuând până în Octombrie 1910, el unindu-și meseria de croitor cu comerțul de stofe, face mai multe comande de aproape 4000 lei la angrosiștii Solomonovici și Goldenberg, emițând polițe, achitând o parte și protestându-i-se altele.

«Nu se poate susține că aceste acte, evident de comerț, au fost făcute numai în mod izolat ; ele s'au continuat dela 1 Ianuarie până în Octombrie și s'ar fi continut înainte dacă în Septembrie 1910, nu i s'ar fi protestat polițele și nu ar fi fost declarat în stare de faliment. Așa fiind, distincțiunea ce face Curtea de apel că inculpatul avea ca profesiune obișnuită meseria de croitor și numai în mod izolat a făcut fapte de comerț este arbitrară și constituie un vădit exces de putere.

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului se constată că Herman Weiss și Ghindale Meer Libling fiind urmăriți, cel d'intâi pentru delictele de bancrută simplă și frauduloasă, iar cel de al doilea pentru complicitate la delictul de bancrută frauduloasă, Curtea de apel din Galați, judecând ca instanță de trimetere, i-a achitat, pe motiv că autorul principal nu este comerciant ci un simplu meseriaș croitor, iar faptul că la un moment dat, pe lângă meseria de croitorie ce avea, dânsul a făcut și două comenzi de stofe, nu-i conferă calitatea de comerciant, întru cât aceste comenzi, deși constituie un fapt de comerț, însă ele au fost făcute în mod izolat, iar nu având comerțul ca profesiune a sa obișnuită ; că neexistând delict față de autorul principal, nu poate exista nici complicitate ;

Considerând că, pentru a fi declarat în stare de faliment și a fi culpabil de infracțiunile conexe unei stări de faliment, nu este de ajuns ca cineva să fi făcut în mod accidental oarecare fapte de comerț, ci trebuie să fie comerciant de profesiune ;

Că cestiunea de a se ști dacă o persoană care a a fost declarată în stare de faliment avea sau nu comerțul ca profesiune a sa obișnuită, ori numai în mod izolat a făcut un fapt de comerț, este o chestiune de fapt asupra căreia judecătorii fondului sunt suverani ;

Considerând că deciziunea atacată fiind dată în fapt și întru cât este justificată prin indicarea faptelor din care instanța de fond deduce că inculpatul în chestiune avea ca profesiune obișnuită meseria de croitor, nu poate fi vorba din partea acestei instanțe de violarea articolului vizat prin motivul de casare sau de vre-un exces de putere ;

Că de aceea, motivul invocat este neintemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 22 Mai 1912

Președînța d-lui G. Tanoviceanu, președinte

Herman Weiss și altul cu Ministerul public

BANCROTĂ. — FALIMENT. — LIPSA CALITĂȚII DE COMERCIANT. —
 ACHTIFARE. — ART. 3 ȘI 7 COD. COMERCIAL.
 COMPLICITATE. — AUTOR PRINCIPAL. — NECULPABILITATE. — ART.
 47 COD. PENAL.

1° Deși faptul de a comanda ștofe spre a le revinde transformate constituie un fapt de comerț, totuși, întrucât potrivit art. 7 c. com. se socoteste comerciant acela care face fapte de comerț având comerțul ca profesiune obișnuită, urmează că un meseriaș care are de profesie obișnuită meseria de croitor și numai în mod izolat a făcut un fapt de comerț, nu poate fi considerat ca comerciant și astfel fiind cătă a fi achitat de delictul de bancrută ce i se impută.

2° Când autorul principal nu este culpabil de fapta ce i se impută, nici complicele nu poate fi pedepsit, căci neexistând delict la autor, nu poate fi nici în ce privește pe complice.

No. 231. — S'au prezintat apelantul Herman Weiss și Ghidale Meyer Liebling, asistați de d-l avocat Gr. L. Trancu-Iași.

Ministerul public reprezentat de d-l procuror C. Hamangiu.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Herman Weiss și Ghidale Meyer Liebling contra sentinței tribunalului Iași secția II No. 1028 din 1911, prin care numiții sunt condamnați la câte un închisoare corecțională pentru bancrută simplă și frauduloasă, cu aplicarea art. 876 al I și V, 877 al. III, 880, 881, și 882 codul comercial combinat cu 40 și 60 cod. penal pentru primul și art. 880, 882 al ultimului cod comercial combinat cu 50, 51 și 60 codul penal, pentru complice.

Auzind concluziunile orale și având în vedere actele aflate la dosar, din cari se constată în fapt următoarele: Croitorul Herman Weiss, din Iași, exercitând această meserie de vre-o 14 ani; în Ianuarie 1910, în urmă insistențelor comisionarului Iosif Gross, comandă dela casele Salamovici et filii din Bacău și D. Goldemberg din București, oare care cantitate

de ștofe, iar plata o face parte cu ramburs și parte în accepte, cu scadențele în Iulie, August și Septembrie.

Cum însă el nu avea capital suficient, meseria sa neproducându-i la data plăților fiind sezon de vacanță marfa primită fiind depusă în gaj încă de la primirea ei, la socrul său, care a plătit rambursul ce i avansase, acesta prin intermediul lui Leibling, vinde marfa și din prețul obținut inculpatul Weiss achită rambursul și parte din polițe, iar restul neputându-le plăti, este declarat în stare de faliment, și cu această ocazie, se constată că inculpatul este în încetare de plăți, având protestate mai multe cambii. Inculpații mărturisesc faptele, susținând însă Weiss că marfa o depusese în gaj socrului său și că acesta a vândut-o, pentru că nu a putut să-i restituie suma cu care îl creditase la scoaterea mărfii dela gară; tot o dată Herman Weiss recunoaște că în Ianuarie 1910 a făcut comenzile de mărfuri la cele două case sus arătate; că, n'a ținut registre, n'a făcut inventar și nici declarațiunea cerută de art. 703 cod comercial, deoarece nu se consideră comerciant.

Având în vedere că din cele expuse mai sus și din instrucțiunea scrisă și orală, urmată în cauză, Curtea, constată că inculpatul Herman Weiss pe lângă meseria de croitorie, ce avea, la un moment dat a făcut două comenzi de ștofe, rămânând a se discuta și aprecia numai dacă prin facerea acestor comenzi el poate să fie considerat că a înțeles a deveni comerciant; că, numai dacă se va stabili aceasta, va trebui a i se aplica dispozițiunile codului comercial relative la faliment, ca unul ce a fost în încetare de plăți și nu a ținut registrele obligatorii conform codului comercial;

Considerând că este necontestat în fapt și rezultă aceasta și din toate lucrările din dosar, din dispozițiunile martorilor și din chiar polițele protestate și creditorii cari s'au prezentat la masa falimentului, că în interval de 14 ani anteriori, de când inculpatul exercită meseria de croitor, și în urmă, după aceste două comenzi, dânsul nu a mai făcut nici o comandă sau nici un act sau fapt care să arate că este comerciant, neînscrîndu-și nici firma;

Că, deși faptul lui de a comanda ștofe, spre a le revinde transformate, constituie conform art. 3 cod. comercial, un fapt de comerț, însă conform art. 7

aceiaș cod. se socotește comerciant acela care face fapte de comerț, având comerțul ca profesiune a sa obișnuită, ceea ce după cum s'a văzut, în speță, inculpatul avea ca profesiune obișnuită meseria sa de croitor și numai în mod izolat a făcut un fapt de comerț, deci Curtea nu'l poate considera ca comerciant și astfel fiind cătă a admite apelul și a'l achită;

Că, o dată stabilit că autorul principal nu este culpabil de faptele de bancrută ce i se împuță, nici complicele nu poate fi pedepsit, neexistând delict nici la autor, nu poate fi nici în ce privește pe complice, așa că și apelul acestuia cătă a fi admis. Pentru aceste motive, admite apelul.

Semnați : G. Tanoviceanu, N. Dumitrescu, D. Istrate.

Observație. — Inalta Curte de casațiune, secția III, respingând recursul d-lui procuror general a Curței de apel din Galați, stabilește o interesantă jurisprudență cu privire la importanta chestiune de a se ști când un meseriaș face fapte de comerț în mod obișnuit și deci poate fi declarat în stare de faliment.

Croitorul Herman Weiss exercită meseria de vreo 14 ani. La un moment dat face două comenzi de mărfuri. Cum la scadență nu poate achită cambiile, este declarat în stare de faliment și condamnat pentru bancrută împreună cu G. M. Lieblins la câte un an închisoare. Devenise comerciant prin facerea acestor comenzi? Articolul 7 cod. com. cere două condițiuni pentru ca cineva să devie comerciant :

1) Să facă fapte de comerț și 2) să aibă comerțul ca o profesiune obișnuită.

Să examinăm prima condiție. Articolul 3 al. 1 din cod. comerț enumără printre faptele de comerț : cum-părările de produse spre a se revinde, fie în natură, fie după ce se vor fi lucrat sau pus în lucru, etc. Există o mare discuțiune în doctrină și jurisprudență pentru determinarea criteriilor de a se deosebi meseriașul de comerciant. Iată părerea a doui dintre autorii cei mai reputați : Vidari spune că nu face act de comerț meșteșugarul, când cumpără ceia ce-i trebuie pentru exercitarea meseriei sale și când vinde produsele muncii sale cu toate că în aceste acte este cumpărare cu intenția de revânzare. În ele, chiar exercitate profesional, lipsește acel element al „speculațiunii fără de care nu este comerț” „piaccia o non piaccia alle leggi”¹⁾

1) E. Vidari. Corso di Diritto Com. ed. V Vol. I. No. 45.

Intențiunea de a vinde trebuie să fie motivul principal al cumpărării, spune Vivante. De aici rezultă că nu e comercială cumpărarea pentru a vinde când :

a) Cumpărătorul înțelege în mod principal de a se folosi de o artă, o profesiune, cum se întâmplă atunci când cineva cumpără piele, lemn, postav, marmoră, pentru a exercită cu ele meseria sa de cismar, tâmplar, croitor, sculptor. În toate aceste cazuri speculațiunea nu privește revânzarea, ci beneficiul din munca proprie.

b) Când se înțelege în mod principal de a se uză de lucrul cumpărat în exercițiul industriei agricole, etc.²⁾

A doua condițiune. Când cineva exercită în mod izolat acte de comerț nu dobândește calitatea de comerciant. În timp de 14 ani falitul făcuse numai două comenzi de mărfuri, pe când profesiunea sa obicinuită era croitoria. Curtea de apel din Galați a găsit că dacă ar fi fost chiar fapte de comerț cele două comenzi de material, totuși nu împlineau cerințele art. 7 cod. com. Pentru a constitui profesiunea obicinuită cerută de art. it. 8 (art. român 7) nu e destul numai un singur act, care să denote voința de a întreprinde acea profesiune, se cere efectivă exercitare a profesiunii în mod obicinuit intervenind o serie continuă de acte de comerț³⁾.

Cu ocaziunea judecării procesului de bancrută, Curtea de apel din Galați examinează cele două condițiuni de mai sus pentru a ști dacă H. Weiss era comerciant și deci culpabil de bancrută și găsește că aceste condițiuni nu sunt împlinite achitându-l de orice penalitate. Nu va scăpa nimănui atât raritatea speței cât și motivarea documentată a acestor deciziuni:

Gr. L. Trancu-Iași
Advocat

2) C. Vivante, ed. 3 I. Commercianti Vol I No. 45. Vezi și sentințele citate de Vivante la nota 12 și 13 de la No. 45 op. cit.

Vezi Franchi și Paganì Commentario al codice di Comm. Vol. I. Del Commercio in Generale No. 39 și No. 40.

Vezi M. A. Dimitrescu Codul de comerț Vol. I, la No. 164—172.

Vezi Eftimie Antonescu, «Codul comercial adnotat» Vol. I, No. 24, pag. 31.

3) Cass. Roma 12 Oct. 1898 Annuario XVI—1879—98 110, pag. 190. A se vedea Eft. Antonescu, op. cit. art. 7 No. 26. *Ibid.* No. 19 și No. 20.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUȘCEL

Audiența dela 11 Octombrie 1912

Președința d-lui N. Jac. Constantinescu, președinte

Niță Broșteanu cu Em. Antonescu

SERVITUTE. — DREPTUL DE TRECERE. — LOC INFUNDAT. — ART. 615 COD. CIVIL.

SERVITUTE. — LOC INFUNDAT. — DREPT DE TRECERE. — APRECIEREA JUDECĂTORULUI. — ART. 616 COD. CIVIL.

1° Dispoziția din art. 616 cod. civil, după care proprietarul unui loc infundat poate să reclame o trecere pe locul vecinului său, pentru exploatarea fondului, cu îndatorire de a-l despăgubi în proporție cu pagubele ce i s'ar ocaziona, stabilește o adevărată servitute de trecere care există în virtutea legii independent de orice convențiune.

2° Nu este suficient ca să existe o eșire la calea publică, oricât de strâmtă și periculoasă ar fi, pentru a se zice că servitutea nu e necesară și că proprietatea nu e infundată, căci legea prin art. 616 a voit ca trecerea să fie suficientă și lesnicioasă pentru exploatarea fondului, iar chestiunea de a se ști dacă proprietarul care reclamă drumul de trecere are sau nu eșire suficientă, este o chestiune de fapt lăsată la aprecierea judecătorului.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Niță Broșteanu din comuna Valea-Mare, contra cărții de judecată civilă a judecătorii ocol rural Ștefănești No. 85 din 22 Mai 1912, prin care în acțiunea intentată de d-l Em. Antonescu, a fost obligat să lase acestuia din proprietatea sa terenul în suprafață de 750 metri pătrați, necesar la lărgirea și a menajarea drumului de comunicație de la proprietatea reclamantului la șoseaua vecinală Ștefănești — Valea-mare, — în schimbul sumei de lei 343 bani 10 despăgubiri pentru acel teren și a sădirilor și gardului conform actului de expertiză format de conductorul G. Popescu;

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților;

Având în vedere petițiunea înregistrată la No. 2950 din 1912 prin care reclamantul Em. Antonescu din

București cere să fie obligat pârătul Niță Broșteanu din comuna Valea-Mare, acest județ, să lase un drum de trecere pe proprietatea sa la calea publică spre a-și putea exploata proprietatea ce posedă în comuna Valea-Mare;

Având în vedere că pârătul obiectează în primul loc prin petiția de apel și oral azi în instanță că reclamantul are drum pe unde a trecut și trece întotdeauna; că, proprietatea reclamantului nu este infundată în sensul art. 616 codul civil; că, poate exploata terenul și via ce are pe acest drum și că se opune la lărgirea acestui drum prin proprietatea sa;

Având în vedere că nici reclamantul nu contestă că n'ar există un drum, susține însă că acest drum e strâmt și insuficient pentru exploatarea viei ce are proprietatea sa fiind infundată în sensul art. 616 codul civil;

Având în vedere că, din lucrările aflate la dosar, din dezbaterile orale, din recunoașterea în parte a pârâtului și cercetarea locală efectuată se constată în fapt următoarele:

Reclamantul Em. Antonescu din București, posedă în comuna Valea-Mare, plasa Golești, acest județ, case și două trupuri de pământ, pe care a plantat vie. Ambele aceste două imobile sunt situate sus pe un deal și coastă și între ele se găsește un alt trup pământ, proprietate a pârâtului Niță Broșteanu, iar comunicația la aceste proprietăți dela calea publică din comună, se face pe un drum de căruță îngust, care începând despre est, dela casele reclamantului, se curbează prin tre proprietatea acestuia și a lui Vasile Zailer, apoi prin proprietatea pârâtului Broșteanu după un colț de teren izolat al acestuia și continuă spre șoseaua comunală printre proprietatea lui Mihai Beju și a pârâtului și unde terenul este urcuș-coastă și drumul așa de îngust că abia poate trece căruța, și urcarea încărcată se face cu greutate.

Având în vedere că din raportul de expertiză și schița de plan formate de expertul G. Popescu, aflate la dosar, rezultă că comunicația pe acel drum este foarte dificilă și la unele epoci ale anului, primăvara și toamna, chiar imposibilă, căci pe lângă că are un profil cu pante rezezi, dar fiind prea strâmt, scurgerea apei se face chiar pe mijlocul lui; că, pentru a se stabili o comunicație bună, necesită a se lărgi drumul dela 5-8 metri, în care scop urmează a se lua

și din proprietatea pârâtului și a se alipi la drumul existent în toată lungimea din dreptul proprietății lui, o suprafață de 757 m. pătrați, teren hășurat pe plan cu culoare roz, și pe care îl valoază lei 227 bani 10, socotit a 0.30 bani m. pătrat. și la care sumă se adaogă valoarea plantațiilor după acel teren, în sumă de lei 207 și anume: 22 ulmi a 2 lei, un nuc 5 lei, un vișin, 2 cireși, 2 zarzări, 8 pruni, 31 duzi, un gutui și un liliac 54 lei; 50 bucăți viță, trei peri mari, un cuptor de pâine și împrejmuirea de gard;

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 616 c. civil, proprietarul unul loc înfundat, poate să reclame o trecere pe locul vecinului său, pentru exploatarea fondului, cu îndatorire de al despăgubi în proporție cu pagubele ce i s'ar putea ocaziona;

Având în vedere că acest artrcol stabilește o ade-vărată servitute de trecere care există în virtutea legii independent de orice convențiune;

Având în vedere că este necontestat în fapt că acesta este singurul drum care duce la calea publică;

Considerând că, nu este suficient ca să existe o eșire la calea publică, oricât de strâmtă și periculoasă ar fi, pentru a se zice că servitutea nu e necesară și că proprietatea nu e înfundată, căci legea prin art. 616 codul civil, a voit ca trecerea să fie suficientă și lesnicioasă pentru exploatarea fondului, iar chestiunea de a se ști dacă proprietarul care reclamă drumul de trecere are sau nu eșire suficientă, este o chestiune de fapt lăsată la aprecierea judecătorului (Laurant VIII, No. 701; D. Alexandresco III, p. 776).

Având în vedere că legiuitorul prin art. 616 codul civil, acordă trecerea forțată proprietății înfundate «pentru exploatarea fondului»; un drum strimt n'ar fi deci o eșire suficientă pentru exploatarea acelu fond, și o astfel de proprietate este în adevăr înfundată pentru că nu poate fi cultivată în mod lesnicios; locul poate fi considerat ca înfundat nu numai atunci când ar exista o imposibilitate absolută de a eși la calea publică, ci și în cazul când nu se poate eși la calea publică fără inconveniente grave. (Laurant VIII, No. 106).

Considerând că este și în interesul general al bo-găției naționale ca exploatarea avuției private să se poată face fără împedcare din partea vecinilor al căror drept de proprietate nu trebuie considerat ca absolut; el este susceptibil a fi limitat în interesul unei bune vecinătăți și a unei necesități de interes gene-

ral, proprietățile fonciare urmând a fi exploatate cu înlesnire;

Având în vedere că, în ce privește obiecțiunea pârâtului prin apărătorul său că locul în litigiu ar fi înfundat prin faptul reclamantului, cată a fi înăturată ca nefondată, întrucât cu nimic nu s'a dovedit în instanță că înfundătura provine din faptul și vo-ința reclamantului și că deci nu se putea cere trecere pe locul pârâtului conform art. 616 codul civil;

Având în vedere că s'a obiectat de pârât prin apărătorul său că drumul în chestiune ar fi având dejă lărgimea de 5 - 9 metri și că nu se scurge apa pe mijlocul lui și oșebit de aceasta expertiza terenului necesar pentru lărgirea drumului și a pomilor, este derizorie în raport cu valoarea reală și în dovedire a cerut proba cu martori și o nouă expertiză;

Având în vedere că, față cu constatarea de fapt ce rezultă din cercetarea făcută la fața locului de d-l judecător și expert, tribunalul găsește inutilă ancheta cerută de pârât în privința drumului;

Coosiderând că, în ceace privește valoarea terenului ce trebuie a se lua pârâtului conform actului de expertiză, a pomilor, viței, cuptorului și împrejmuirii după acel teren, tribunalul având elemente suficiente de apreciere, găsește că suma de lei 434 bani 10, este prea mică, și deci fixează cuantumul despăgubirilor la suma de lei opt sute;

Considerând că astfel fiind, apelul pârâtului urmează a se admite numai în ceace privește suma cu cât trebuie să fie despăgubit de reclamant; și că cu apelul făcând cheltueli pe cari, tribunalul apreciind, le fixează la suma de lei 30, urmează ca reclamantul să fie obligat și la plata lor;

Având în vedere că se ceruse de pârât prin petițiunea înregistrată la No. 15395 din 1912 suspendarea executării cărți apelate fiind pronunțată cu execuția provizorie; iar de reclamant prin petiția înregistrată în No. 15792 din 1912, comutarea termenului de azi pentru cercetarea apelului într'alt termen mai scurt, ambele aceste cereri astăzi nu'și mai au locul și urmează să fie respinse.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, admite în parte apelul, etc.

Semnați: N. Jac. Constantinescu, D. Golescu.